

tør Jørgen Paulsen, og hans arbejde er i mange retninger en virkelig hjælp for danske historikere.

Bogen har undertitlen: Tekst, katalog, billeder. Teksten er en skildring af kunstnerne og treårskrigen, katalogen en fortegnelse over billeder fra krigen, og billederne er mere end et halvt hundrede plancher i stort format med gengivelser af et — yderst repræsentativt — udvalg af krigsbillederne. I teksten berettes om kunstnernes deltagelse i krigen som frivillige eller malende reportere. Foruden en almindelig karakteristik i æstetisk henseende giver forfatteren den baggrund, der tjener til at placere kunstværkerne som historiske kilder. Han er noget tilbageholdende overfor slagmalerierne, dog med en måske for stor tilbøjelighed til at tillægge dem værdi, når det gælder taktikken, hvorimod han med rette fremhæver den store betydning, som billederne af dagligliv i felten har. Mangfoldige vidnesbyrd af kulturhistorisk karakter afspejler sig i disse billeder, som også giver udmærkede indtryk af krigsårenes stemninger. Katalogen er beskrivende, og den kan i mange henseender tjene som mønster; de enkelte beskrivelser gives i en på samme tid kort og udtømmende form uden at blive stereotype. De udvalgte billeder er medtaget med et ligeledes hensyn til alle sider af felttoget og meget vellykkede i reproduktionen.

Bogen om treårskrigen er resultatet af en betydelig arbejdsindsats, så overvældende er materialet. Det opnåede turde stå mål med denne indsats, og museet på Frederiksborg har ofret det et udstyr, der svarer til arbejdet.

Vagn Dybdahl.

Katalog over billeder fra det gamle Århus. I—II. 40 + 78 s. (Komiteen for de lokalhistoriske udstillinger, 1953).

I januar 1952 og januar 1953 blev i rådhusalen i Århus afholdt to udstillinger af lokalhistoriske billeder. Udstillingerne blev under titlen »Det gamle Århus. By og borgere i billeder« netop et vidnesbyrd om, hvor stort et materiale der er bevaret rundt om, dels i byens institutioner, dels hos dens borgere. Publikumstilstrømningen var også et vidnesbyrd om den betydelige historiske interesse, der er til stede, et forhold, som nok kunne give de lokalhistoriske samfund grund til at overveje, om det ikke skyldes mangler i stoffets servering, når de klager over manglende tilslutning særlig fra bykredse. — Komiteen for de to udstillinger har nu udgivet kataloger over de billeder, hvis tilstedeværelse man konstaterede i forbindelse med udstillingen, bind I: topografiske billeder, bind II: portrætter. Gennem katalogerne med deres angivelse af billedernes ejere har udstillingerne fået en blivende værdi, idet der er tilvejebragt et hjælpemiddel, som vil være af betydelig værdi for enhver, der enten arbejder med Århus bys historie, med dansk personalhistorie eller som i det hele arbejder historisk og skal bruge billeder, der kan illustrere byforhold i tiden fra o. 1800 og op. På titelbladet står »foreløbig udgave«, kommer der en senere, kunne man nok ønske en noget fyldigere billedbeskrivelse, særlig gælder det for de billeder, der er i privateje, og derfor ikke er så lettilgængelige. I øvrigt er det et arbejde, man må håbe vil danne skole i andre byer.

Vagn Dybdahl.

Jens Kjær: Slabybogen. Et stykke vestjydsk skolehistorie. 157 s. (Christensens forlag, Struer, 1952).

Da dr. Mathias Steenstrup i 1877 som statens tilsynsførende med højskolerne begyndte sine rejser ud i landet, inddelte han skolerne i to kategorier: